

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.411.008.02.2016

D/16/507

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/16/507 – Wsparcie ruchu turystycznego z funduszy Unii Europejskiej ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Mariusz Pindral, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/164/2016 z 24 listopada 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ, ul. Długosza 3, 33-300 Nowy Sącz (<i>Centrum Kultury lub Beneficjent</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Antoni Malczak, Dyrektor Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ (<i>Dyrektor</i>) (dowód: akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

Beneficjent podjął inicjatywę stworzenia portalu internetowego zawierającego informację turystyczną regionu pogranicza polsko-słowackiego oraz realizował projekt pn. „Karpacka Mapa Przygody – wspólna promocja atrakcyjności turystycznej, przyrodniczej i kulturowej małopolsko-preszowskiego pogranicza” (*Projekt*), wspierający rozwój ruchu turystycznego na obszarze Małopolski południowej i północnej części Kraju Preszowskiego (na Słowacji).

Beneficjent przed przystąpieniem do realizacji Projektu, wykazał jego spójność z politykami Unii Europejskiej, strategiami krajowymi i regionalnymi, jak również strategiami państwa słowackiego. Przed przystąpieniem do realizacji Projektu dokonano rozpoznania rynku turystycznego oraz świadczonych na nim usług. Ustalono, że nie istnieje medium informacyjne, którego celem byłoby promowanie atrakcyjności turystycznej regionu pogranicza małopolsko-preszowskiego. Prezentacji dokonano w formie możliwych do przebycia szlaków turystycznych, pokazujących bogactwo przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne oraz społeczne i kulturowe wspólne dziedzictwo. Przygotowana strona internetowa zarówno konsolidowała w jednym miejscu informację turystyczną dotyczącą całego regionu transgranicznego, jak również porządkowała i proponowała nowy sposób korzystania z istniejącej oferty turystycznej. W ocenie NIK podjęta inicjatywa będzie miała wpływ na kreowanie nowej oferty turystycznej oraz będzie sprzyjała dywersyfikacji ruchu turystycznego.

Centrum Kultury realizując Projekt osiągnęło w 100% wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu. Posiadało dokumentację wskazującą na rzetelną realizację celów przyjętych we wniosku o dofinansowanie. Wskaźniki zostały określone w sposób precyzyjny, mierzalny i realny do osiągnięcia. Zmiany w Projekcie wprowadzono zgodnie z zapisami umowy. Dotyczyły one głównie przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami wydatków w budżecie i nie miały wpływu na rzeczowy zakres zadania. Wydłużenie terminu realizacji zadania o 7 miesięcy nie miało negatywnego wpływu na zakładane cele. Głównym powodem opóźnień w realizacji Projektu były przedłużające się procedury zamówień

¹ Okres objęty kontrolą: lata 2007-2016. Badaniami kontrolnymi mogą być objęte również działania i zdarzenia zaistniałe przed 2007 r. i po 2016 r., jeżeli miały bezpośredni wpływ na zagadnienia objęte kontrolą.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

publicznych. W okresie realizacji Projektu, jak również później w czasie jego utrzymania nie wystąpiły problemy z utrzymaniem portalu informacyjnego.

Charakter informacji zawartych na portalu był taki, że nie wymagał on częstych aktualizacji, gdyż informacje te miały ponadczasowy, przewodnikowy charakter. Niemniej jednak niektóre z prezentowanych informacji zdezaktualizowały się i wymagały korekty. Stosowne aktualizacje zostały wprowadzone przez Beneficjenta jeszcze w czasie trwania kontroli NIK. Wprawdzie warunki utrzymania trwałości Projektu, opisane w umowie, nie nakładały na beneficjenta obowiązku aktualizacji informacji zawartych na zbudowanej stronie internetowej, a ponadto budżet Projektu nie przewidywał środków finansowych na ten cel, niemniej jednak – zadaniem NIK – zasadnym byłoby okresowe aktualizowanie informacji turystycznej w celu pełnego i rzetelnego promowania oferty turystycznej oraz utrzymania atrakcyjności Projektu. Społeczne oddziaływanie Projektu polegało na przekazywaniu turystom odpowiednio skomponowanej informacji turystycznej, co z jednej strony zachęcało turystów do zwiedzania atrakcji turystycznych, z drugiej natomiast dawało przedsiębiorcom możliwość poszerzenia swojej oferty w oparciu o zaproponowane w Projekcie szlaki turystyczne.

NIK pozytywnie ocenia dotychczas podjęte działania, tj. złożenie wniosku w pierwszym naborze INTERREG VA, a po jego niezakwalifikowaniu się, podjęcie kolejnej inicjatywy i rozważenie możliwości ponownego złożenia wniosku w kolejnym naborze projektów flagowych INTERREG VA, co zapewniłoby rozszerzenie efektów Projektu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Stopień realizacji Projektu oraz działań wpływających na osiągnięcie i utrzymanie jego efektu

W latach 2009-2013 Centrum Kultury, będące partnerem wiodącym, realizowało we współpracy z Krajem Preszowskim projekt pn. „Karpacka Mapa Przygody – wspólna promocja atrakcyjności turystycznej, przyrodniczej i kulturowej małopolsko-preszowskiego pogranicza”. Efektem Projektu było opracowanie turystycznej strony internetowej regionów Małopolski i Kraju Preszowskiego. Projekt realizowano w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007-2013 (oś priorytetowa II Rozwój społeczno-ekonomiczny, temat osi 2 Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie turystyki). Umowę w sprawie realizacji Projektu zawarła pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Centrum Kultury podpisano 2 września 2009 r. Celem ogólnym Projektu było wzmocnienie atrakcyjności turystycznej regionu pogranicza małopolsko-preszowskiego poprzez budowanie marki turystycznej Karpat. Celami szczegółowymi były:

- zwiększenie i lepsze wykorzystanie potencjału regionu poprzez opracowanie wspólnej, nowatorskiej koncepcji promocji atrakcyjności turystycznej karpackiej część Kraju Preszowskiego i Małopolski, dla których rozwój turystyki jest jednym z podstawowych kierunków rozwoju;
- uruchomienie portalu pn. Karpacka Mapa Przygody, na którym przedstawione zostały atrakcje turystyczne, bogactwo przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne oraz społeczne i kulturowe wspólne dziedzictwo, jak również produkty regionalne charakterystyczne dla tego cennego dla Europy obszaru;
- promowanie istniejących oraz opracowanie nowych produktów turystycznych w ujęciu transgranicznym.

(dowód: akta kontroli str. 4-23)

Wartość Projektu ogółem dla obu partnerów wyniosła 768,4 tys. euro, w tym wartość dofinansowania 653,1 tys. euro (85% wartości Projektu). W budżecie Centrum Kultury wartość Projektu wyniosła 515,5 tys. euro, w tym wartość dofinansowania 438,2 tys. euro. Po stronie słowackiej wartość projektu wyniosła 252,9 tys. euro, w tym wartość dofinansowania 215 tys. euro.

(dowód: akta kontroli str. 24)

W złożonym 31 października 2008 r. wniosku o dofinansowanie Projektu przedstawiono uzasadnienie dla realizacji Projektu w formie analizy sytuacji wyjściowej. Z zapisów umowy oraz pisemnych wytycznych nie wynikał obowiązek wykonania odrębnych analiz rynku turystycznego dla realizowanego Projektu. Nie opracowano innych projektów dotyczących wsparcia turystyki.

(dowód: akta kontroli str. 4-23, 25)

Dyrektor Oddziału Instytut Europa Karpat, (oddział Centrum Kultury) odpowiedzialna za realizację Projektu wyjaśniła, że przed rozpoczęciem Projektu przeprowadzono analizę promocji turystyki w regionie małopolskim i preszowskim. Stwierdzono, że Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego wykonywał cyklicznie badania ruchu turystycznego, z którego wyciągał wnioski na temat rynku turystycznego i upubliczniał je na swoich stronach internetowych. W związku z powyższym miało się z celem ponowne wykonanie tych analiz przez Małopolskie Centrum. Z opublikowanych danych wynikało, że nie prowadzono ze stroną słowacką wspólnej promocji dla obszaru transgranicznego. Opracowanie w ramach Projektu turystycznej strony internetowej miało służyć temu celowi.

(dowód: akta kontroli str. 202-203)

Dyrektor Centrum Kultury wyjaśnił, że bez wsparcia ze strony Unii Europejskiej realizacja Projektu pn. Karpacka Mapa Przygody byłaby niemożliwa. Dotacja na podstawową działalność nie przewidywała realizacji tego typu działań.

(dowód: akta kontroli str. 201)

Specyfika realizowanego Projektu (budowa strony internetowej – turystycznego portalu informacyjnego) nie wymagała brania pod uwagę lokalizacji Projektu w stosunku do istniejącej infrastruktury turystycznej oraz rodzaju świadczonych usług.

(dowód: akta kontroli str. 4-23)

Istotą Projektu było zebranie w jednym miejscu wszystkich informacji na temat atrakcji turystycznych regionu pogranicza i zaproponowanie turystyce tematycznych szlaków przygody. Na portalu <http://www.karpackamapaprzygody.pl/> opisano 144 szlaki turystyczne, w trzech wersjach językowych (polskiej, słowackiej i angielskiej). Na początku realizacji Projektu przeprowadzono badania dotyczące obszaru oddziaływania Projektu na ruch turystyczny. W wyniku badania stwierdzono, że szacunkowa ilość turystów rocznie odwiedzających obszar transgraniczny Małopolski i Kraju Preszowskiego wyniosła 5 mln (w tym odwiedzający krajowi 4 mln i zagraniczni 1 mln). Południową część województwa małopolskiego szacunkowo odwiedziło 3,8 mln turystów rocznie, natomiast Kraj Preszowski 1,2 mln. Po zakończeniu Projektu przeanalizowano jego wpływ na rozwój turystyki. W wyniku przeprowadzonych analiz wyciągnięto następujące wnioski:

- liczba turystów odwiedzających Małopolskę systematycznie rosła;
- wśród turystów zagranicznych aż czterech na pięciu to nowi odwiedzający, którzy deklarowali, że w Małopolsce byli po raz pierwszy;
- internet został wymieniony przez połowę odwiedzających jako główne źródło informacji o atrakcjach turystycznych;
- wśród najczęściej wymienianych miejsc atrakcyjnych dla turystów ponad 80% stanowiły miejscowości znajdujące się na obszarze oddziaływania Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 26-29, -52, 193-195)

Dyrektor Centrum Kultury wyjaśnił, że budżet Projektu nie przewidywał przeprowadzenia analizy wpływu Projektu na ruch turystyczny w okresie jego trwałości, jak również umowa i wytyczne Instytucji Zarządzającej (IZ) nie nakładały na beneficjenta takiego obowiązku. Niemniej jednak, korzystając z opracowań zleconych przez Urząd Marszałkowski beneficjent analizował trendy w ruchu turystycznym istotne z punktu widzenia Projektu. W opinii Dyrektora Oddziału z racji specyfiki Projektu można powiedzieć, że konsolidował on informację turystyczną dotyczącą regionu i z tego punktu widzenia miał wpływ na spójność oferty turystycznej. Mając na uwadze opracowane szlaki turystyczne, podmioty prywatne mogły przygotować dla nich dodatkową ofertę komercyjną.

(dowód: akta kontroli str. 202-203)

Realizowany Projekt zakładał osiągnięcie 23 wskaźników produktu i trzech wskaźników rezultatu. Do wskaźników produktu zaliczały się:

- spotkania partnerów – 6;
- spotkania szkoleniowo-konsultacyjne – 2;
- wspólny wniosek aplikacyjny – 1;
- spotkania wspólnego zespołu realizacyjnego Projektu – 12;
- wyposażenie stanowisk biurowych do obsługi Projektu – 3;
- spotkanie podsumowujące – 1;
- wyniki badań ruchu turystycznego (całoroczne po obu stronach granicy) – 1;
- konferencja programowa – 1;
- broszura informacyjna (w wersji polskiej i słowackiej.) – 15 000 egzemplarzy;
- portal internetowy Karpacka Mapa Przygody (w wersji polskiej, słowackiej i angielskiej) – 1;
- opracowania ekspertów – 400;
- koncepcje nowych produktów turystycznych – 10 koncepcji;
- bazy danych – 2 pakiety;
- dokumentacja fotograficzna i filmowa – 2 pakiety;
- koncepcja wspólnej promocji – 1;
- spotkania informacyjno-promocyjne – 10;
- wizyty studyjne – 6;
- wydawnictwa (katalog atrakcji z CD, mapa) – 25 000 egzemplarzy;
- gadżety promocyjne – 800 pakietów;
- reklamy, ogłoszenia, relacje medialne – 30;
- wystawa i film promocyjny – 2;
- koncepcja transgranicznych tras rowerowych – 1;
- broszura „Karpacka Mapa Przygody – trasy rowerowe” – 10 000 egzemplarzy.

Wszystkie ww. wskaźniki osiągnięto w 100%. Do wskaźników rezultatu zaliczały się:

- stworzenie możliwości skorzystania z powszechnie dostępnej informacji na temat atrakcji turystycznych małopolsko-preszowskiego pogranicza, zwiększenie potencjału turystycznego obszaru objętego projektem – 1 portal;
- liczba instytucji i organizacji włączonych w realizację projektu – 20;
- liczba umów partnerskich wiążących po zakończeniu projektu – 2.

Wszystkie ww. wskaźniki osiągnięto w 100%. Specyfika Projektu nie przewidywała wzrostu zatrudnienia, w związku z czym w badanym Projekcie nie określono wskaźników mających wpływ na zatrudnienie. Wskaźniki zostały sprecyzowane oraz określone w sposób mierzalny. Ich realizacja została zaplanowana w ujęciu kwartalnym w harmonogramach finansowo-rzeczowych. Spośród wskaźników produktu i rezultatu, wpływ na rozwój turystyki miały wskaźniki produktu związane z promocją oraz wskaźnik rezultatu dotyczący liczby stworzonych internetowych portali informacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 60-192)

Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że wskaźniki określone w umowach dotyczyły strony polskiej i słowackiej. Beneficjent posiadał jedynie dokumentację dotyczącą realizacji wskaźników przez stronę polską. Zdaniem Dyrektora Oddziału wskaźniki zostały określone w sposób precyzyjny, mierzalny i realny do osiągnięcia.

(dowód: akta kontroli str. 201-202, 275)

W okresie realizacji projektu złożono siedem wniosków w sprawie zmian w realizacji projektu. Wnioski te dotyczyły przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami wydatków w budżecie, zmian w harmonogramie rzeczowo-finansowym oraz jedna zmiana dotyczyła wydłużenia okresu realizacji projektu o 7 miesięcy. Żadna ze zmian nie dotyczyła ograniczenia zakresu realizacji projektu oraz modyfikacji wskaźników produktu i rezultatu. Dyrektor wyjaśniła, że zgodnie z procedurą beneficjent występował z wnioskiem o zmianę do Wspólnego Sekretariatu Technicznego (WST) i po otrzymaniu pisemnej zgody wprowadzał zmianę w życie, ewentualnie dokonując korekty zapisów we wniosku aplikacyjnym oraz jego załącznikach. Powodem wydłużenia realizacji projektu były kontrole ex ante kontrolerów pierwszego stopnia (z certyfikatem Ministerstwa Rozwoju), rozbieżności

w systemach prawnych Polski i Słowacji oraz przedłużające się procedury Prawa zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 53-56, 201-202)

Wskaźniki mierzono i osiągnęto jednorazowo (np. badania ruchu turystycznego, koncepcja wspólnej promocji projektu) lub etapowo (np. opracowania 200 ekspertyz przez osoby wyłaniane w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych). Beneficjent posiadał dokumentację potwierdzającą osiągnięcie wskaźników.

(dowód: akta kontroli str. 60-192)

Wdrożony projekt nie zakładał realizacji wszystkich założeń Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 (dalej: *POWT*). Projekt realizowany był w ramach tematu drugiego, osi drugiej i nie był związany z rozwojem infrastruktury turystycznej, zwiększeniem bezpieczeństwa turystów, jak również nie miał wpływu na rozwój istniejących i potencjalnych uzdrowisk oraz publicznej opieki zdrowotnej. Przedsięwzięcie natomiast nastawione było na rozwój współpracy transgranicznej w zakresie wspólnej informacji i promocji oferty turystycznej i w takim zakresie zgodne było z założeniami *POWT*. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że nie było problemów ze zrozumieniem i interpretacją celów *POWT* realizowanych przez Projekt beneficjenta. Projekt przyczynił się do uświadomienia turystów, mieszkańców i decydentów co do możliwości wykorzystania wspólnego turystycznego potencjału obu regionów.

(dowód: akta kontroli str.4-23, 201-202)

Na etapie składania wniosku beneficjent wykazał spójność projektu z politykami Unii Europejskiej (Strategia Geteborska i Lizbońska), strategiami krajowymi (Narodowa Strategia Rozwoju Turystyki 2007-2013), strategiami regionalnymi (Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2001-2013) oraz strategiami Republiki Słowackiej (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Nowa Strategia Rozwoju Turystyki Republiki Słowackiej do 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 57-59)

W wyniku oględzin portalu internetowego www.karpackamapaprzygody.pl ustalono, że ma on charakter informacyjny dla turystów. Zamieszczone informacje dotyczą atrakcji turystycznych zaproponowanych do zwiedzania w formie szlaków. Można też uzyskać informacje na temat konkretnych obiektów turystycznych. Wszystkie obiekty i trasy naniesione były na mapę google, co zapewniło im aktualność nawigacji. Według stanu na 12 grudnia 2016 r. liczba odwiedzin strony internetowej wyniosła 1 223 373. Z portalu usunięto zakładkę pn. „Aktualności oraz kalendarz”. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że jeszcze przed rozpoczęciem kontroli rozpoczęto przeglądanie strony internetowej w celu jej aktualizacji w ramach posiadanych zasobów, w zakresie, w jakim nie wymaga to poniesienia dodatkowych kosztów. Prace takie polegały na tym, że pracownicy Centrum Kultury sprawdzali czy np. zmieniły się siedziby instytucji, o których informuje portal oraz do opisanych szlaków dodano nowe imprezy o charakterze cyklicznym.

(dowód: akta kontroli str. 32-52, 193-195, 201-202)

Specyfika realizowanego Projektu, który nie jest inwestycją rzeczową, nie wymagała podawania we wniosku informacji na temat dostosowania efektów Projektu do potrzeb turystów. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że układ treści na portalu został dostosowany do potrzeb turystów i był oparty na analizie wszelkich dostępnych danych w tym zakresie. Od momentu uruchomienia portalu (od początku 2013 r.) funkcjonował on bez zakłóceń.

(dowód: akta kontroli str. 199, 201-202)

Realizacja Projektu miała wpływ na osiągnięcie celów programu *POWT* w zakresie rozwoju turystyki, co zostało ujęte w analizie wpływu Projektu na rozwój turystyki. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że w wyniku Projektu powstał pierwszy na rynku polskim i słowackim portal internetowy prezentujący wspólną, transgraniczną informację o atrakcjach turystycznych obszaru przygranicza. Mierzalnymi efektami Projektu był portal internetowy oraz opisanie w nim 144 szlaków turystycznych w trzech wersjach językowych.

(dowód: akta kontroli str. 199, 201-202)

Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że w okresie realizacji Projektu, jak również później w czasie utrzymania jego efektów nie wstąpiły problemy z wykorzystaniem efektów Projektu. Zwróciła uwagę, że charakter informacji zawartych na portalu był taki, że nie wymagał on częstych aktualizacji, gdyż informacje te miały ponadczasowy, przewodnikowy charakter. W czasie realizacji Projektu wprowadzono zakładkę pn. „Aktualności oraz kalendarz” która służyła głównie zamieszczaniu informacji związanych z wdrażaniem Projektu. W listopadzie 2016 r. wyłączono zakładkę. Dyrektor Oddziału podkreśliła, że formalne wymagania dotyczące trwałości Projektu określone we wniosku aplikacyjnym nie przewidywały aktualizacji strony internetowej w czasie trwałości Projektu. Budżet Projektu nie przewidywał również środków na ten cel. Projekt zakładał umieszczenie informacji o charakterze ponadczasowym, a zakładka „Aktualności oraz kalendarz” została dodana z własnej inicjatywy i tylko na okres wdrożenia. Niemniej jednak Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że we własnym zakresie (tj. w takim, który nie wymaga poniesienia dodatkowych kosztów) prowadzi przegląd treści na portalu internetowym.

(dowód: akta kontroli str. 30-31, 201-202, 249-274)

W czasie kontroli NIK pracownicy Centrum Kultury wprowadzili na stronę internetową następujące aktualizacje:

1. Aktualizacje Szlaku Party Karpaty,
  - Pannonica – nowy POI³;
  - Bonawentura – nowy POI;
  - Pozostałe POI - dodano linki do stron;
2. Wprowadzenie nowych POI:
  - Stawy rekreacyjno-wędkarskie w Starym Sączu;
  - Park Wodny Kąpielisko Stawy;
  - Platforma Widokowa Wola Krogulecka;
  - Lemur Park w Starym Sączu;
  - Ścieżka Rowerowa w widłach Dunajca i Popradu;
  - Beskidzka Droga Św. Jakuba – Stary Sącz;
  - Park Sportów Miejskich w Nowym Sączu;
  - Aqua Centrum Chelmiec;
  - Ogrody Biblijne w Muszynie;
  - Basen na Radwanowie – Piwniczna – Zdrój;
  - Miasteczko Rowerowe w Chelmcu;
3. Aktualizacja istniejących POI:
  - Muzeum Lachów Sądeckich – Podegrodzie (zmiana adresu);
  - Wcinany gorsecik – Muzeum Lachów Sądeckich w Podegrodziu (zmiana adresu);
  - Podegrodzie.

W trakcie funkcjonowania portalu nie dokonywano innych aktualizacji. W dokumentach aplikacyjnych brak było zapisów wskazujących osoby, do obowiązku których należałoby zajmowanie się portalem, w tym. m.in. jego aktualizacją.

(dowód: akta kontroli str. 203)

Zgodnie z art. 57 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006⁴ zabronione jest wprowadzanie jakichkolwiek znaczących modyfikacji do Projektu, w szczególności mających wpływ na charakter Projektu, warunki jego realizacji, przychody nie ujęte we wniosku o dofinansowanie oraz na własność produktów Projektu lub wstrzymanie działalności w ciągu 5 lat od ukończenia Projektu. W obowiązującym okresie trwałości (tj. lata 2014-2019) nie zmienił się właściciel. Projekt nie został poddany zasadniczym zmianom mającym wpływ m.in. na charakter przedsięwzięcia i warunki realizacji, a także zmianom powodującym uzyskiwanie nieuzasadnionych korzyści. Zrealizowany Projekt nie miał charakteru komercyjnego i z tytułu jego funkcjonowania beneficjent nie otrzymywał żadnych korzyści finansowych. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że Projekt daje możliwości osiągania przychodów np. z tytułu zamieszczanych na portalu odpłatnie reklam, jednak ze względu na

³ point of interest

⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r., str. 25 ze zm.).

wymogi dotyczące trwałości nie są podejmowane żadne działania mające na celu przysporzenie korzyści ekonomicznych.

(dowód: akta kontroli str. 196-199, 201-202)

Zapisy umowy dotyczące trwałości wymagały:

- utrzymania portalu na serwerach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego;
- tworzenia podstaw trwałej współpracy pomiędzy Centrum Kultury i Krajem Preszowskim w celu podtrzymania rezultatów Projektu;
- zobowiązania się do podjęcia kolejnych wspólnych przedsięwzięć.

Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że zgodnie ze zobowiązaniem jakie zostało zapisane w wymaganiach dotyczących trwałości Małopolskie Centrum opracowało i złożyło kolejny wniosek w naborze projektów flagowych programu Interreg VA. Celem tego Projektu miało być rozszerzenie promowanego obszaru na całą południową Polskę i północną Słowację. Jednak wniosek aplikacyjny nie został przyjęty do realizacji. Małopolskie Centrum rozważa możliwość aplikacji w kolejnym naborze programu Interreg VA.

(dowód: akta kontroli str. 4-24, 196-198, 246-247)

Budżet Projektu oraz budżet Centrum Kultury nie przewidywały środków finansowych na utrzymanie portalu po zakończeniu jego okresu trwałości. Małopolskie Centrum zobowiązało się do utrzymania, w okresie trwałości Projektu, portalu na serwerach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz opłacanie wspólnie z Krajem Preszowskim domen. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że jednym z założeń realizacji Projektu było bezkosztowe jego utrzymanie. Dlatego portal został założony na serwerze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, a na portalu znajdują się informacje, które co do zasady nie wymagają aktualizacji, w związku z czym nie ma potrzeby ponoszenia kosztów związanych z aktualizacją strony internetowej. Jedyne koszty jakie partner wiodący i partner Projektu ponoszą w okresie trwałości Projektu to koszt opłaty domeny. Ponadto Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że po okresie trwałości Projektu zamierza wprowadzić na portal odpłatne reklamy, by osiągnąć z tego tytułu dochody, które następnie zostaną przeznaczone na utrzymanie portalu.

(dowód: akta kontroli str. 24-25, 30, 32-52, 202, 244, 246-274, 275)

Specyfika Projektu nie przewidywała etapów realizacji. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że założeniem towarzyszącym Projektowi było opracowanie portalu w takim kształcie aby mógł samodzielnie, bez kolejnej rozbudowy funkcjonować. Zakładano jedynie, że w przypadku, gdy kolejny wniosek aplikacyjny zostanie przyjęty przez IZ, do portalu zostaną m.in. dodane nowe szlaki turystyczne z pozostałych regionów południowej Polski i północnej Słowacji. Zaprzestanie rozbudowy portalu nie wpłynie negatywnie na dotychczasowe efekty Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 246-247)

Specyfika Projektu zakładała stworzenie portalu internetowego jako narzędzia promocyjnego. Sam portal został wypromowany poprzez następujące działania:

- spotkania informacyjno-promocyjne (łącznie 10 spotkań);
- wizyty studyjne dla dziennikarzy i touroperatorów (łącznie 6 wizyt);
- wydrukowano materiały promocyjne (10 tys. egzemplarzy map, 15 tys. katalogów atrakcji Karpackiej Mapy Przygody w trzech wersjach językowych oraz 10 tys. broszur informacyjnych);
- reklamy w internecie oraz lokalnych mediach (prasie, radiu i telewizji – łącznie 30 akcji);
- zamówienie dwóch infokiosków;
- prezentacja projektu na targach w Polsce i Słowacji oraz na międzynarodowych targach turystycznych w Barcelonie.

Ww. działania promocyjne realizowane były w Polsce oraz na Słowacji. W drodze konkursu wyłoniono koncepcję identyfikacji wizualnej Projektu oraz merytoryczną koncepcję promocji. Ponadto firma, która wygrała konkurs zobowiązała się w umowie do udzielania konsultacji w czasie wdrażania Projektu. Środki na ten cel zostały zapewnione w budżecie Projektu. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że działania promocyjne wspierały samorządy Województwa Małopolskiego i Kraju Preszowskiego m.in. poprzez udostępnianie miejsca na swoich

stoiskach na targach, zgodę na ekspozycję infokiosów podczas wydarzeń oraz na ekspozycje wystawy. Ponadto zlecano wykonanie specjalistycznych zadań z dziedziny promocji turystyki np. Małopolskiej Organizacji Turystycznej, która odpowiadała za organizację wizyt studyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 246-247, 244)

Odnosnie do wpływu Projektu na rozwój ruchu turystycznego Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że przeprowadzone analizy wykazały wzrost ruchu turystycznego w Małopolsce, jednak nie można wyliczyć jaki wpływ na tą tendencję miał sam Projekt. Podobnie zdaniem Dyrektora Oddziału nie można zbadać, czy realizacja Projektu przyczyniła się do tworzenia postaw innowacyjnych, związanych z umiejętnością kreowania nowych usług i produktów. Informacje zawarte na portalu oraz podjęte w ramach Projektu działania dostarczały inspiracji zarówno turystom jak i przedsiębiorcom.

(dowód: akta kontroli str. 246-247)

Od początku realizacji Projektu tj. od września 2009 r. do kwietnia 2013 r. IZ przeprowadzała co kwartał dwuetapową kontrolę. Pierwszy etap polegał na przedstawieniu kontrolerom pierwszego stopnia raportów częściowych z realizacji Projektu. Każdy z partnerów składał raporty do swoich krajowych kontrolerów. Po dokonaniu ich weryfikacji beneficjenci otrzymywali certyfikaty. Drugi etap polegał na składaniu raportów (przez partnera wiodącego) z postępów w realizacji Projektu za obu partnerów do Wspólnego Sekretariatu Technicznego. Następnie dokonywano weryfikacji, wystawiano certyfikat i IZ dokonywała refundacji. Prowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że wszystkie wątpliwości i ewentualne błędy były wyjaśniane przez kontrolerów na bieżąco, ponieważ od ich pozytywnej opinii zależało, czy beneficjentowi zostaną zrefundowane wydatki. Inne instytucje nie przeprowadzały kontroli Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 204-241, 246-247)

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły żadne skargi i wnioski dotyczące realizowanego Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 242-243)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że pomimo tego iż na portalu umieszczono informacje o charakterze ponadczasowym i przewodnikowym, to jednak wymagają one okresowej weryfikacji ich aktualności. W celu uaktualnienia informacji turystycznej zawartej na portalu internetowym – w trakcie kontroli NIK – Beneficjent dokonał aktualizacji informacji dotyczących szlaków turystycznych oraz POI. NIK przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia, iż budżet projektu nie przewidywał środków na sfinansowanie prac polegających na aktualizacji strony internetowej. Niemniej jednak niektóre aktualizacje Centrum Kultury może dokonać, bez konieczności ponoszenia dodatkowych nakładów, we własnym zakresie. Jest to o tyle istotne, że dla połowy turystów to właśnie internet jest podstawowym źródłem informacji.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie podjęcie przez Beneficjenta inicjatywy oraz stworzenie portalu internetowego zawierającego informację turystyczną polsko-słowackiego obszaru transgranicznego. Analiza rynku turystycznego wykazała brak tego typu produktu na rynku. Realizacja Projektu przebiegała bez zakłóceń, a w jego wyniku osiągnięto wszystkie zakładane wskaźniki produktu i rezultatu w 100%.

2. Współpraca i komunikacja w dziedzinie turystyki, w związku z jej wsparciem środkami UE

Opis stanu faktycznego

Odnosnie do zachęt do utrzymania efektów Projektu Dyrektor Centrum Kultury wyjaśnił, że beneficjent podjął inicjatywę rozszerzenia jego efektów (złożył wniosek w naborze projektów flagowych INTERREG VA) oraz zastanawia się nad aplikacją w drugim naborze. W razie powodzenia tej inicjatywy samorząd województwa małopolskiego zadeklarował pokrycie wkładu własnego do ewentualnego projektu.

(dowód: akta kontroli str. 245)

Na etapie realizacji Centrum Kultury zlecało specjalistyczne zadania podmiotom zewnętrznym, z doświadczeniem w zakresie turystyki i promocji. Dyrektor Oddziału wyjaśniła, że współpracowała również z samorządami, tj. Starostwem Powiatu

Nowosądeckiego, które udostępniło na użytek portalu bazy danych oraz z samorządem województwa małopolskiego, które wspomagało działania promocyjne.

(dowód: akta kontroli str. 133-134, 138-139, 246-247)

Ocena częściowa

NIK pozytywnie ocenia podjęcie kolejnej inicjatywy i rozważenie możliwości ponownego złożenia wniosku w kolejnym naborze projektów flagowych INTERREG VA, co przyczyniłoby się do rozszerzenia efektów Projektu.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 27 stycznia 2017 r.

Kontroler

Mariusz Pindral
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Marcin Kopeć
Wicedyrektor

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 ze zm.